

BIZTONSÁGI ADATLAP

(az 1907/2006/EK rendelet II. Melléklete szerint)

Kiállítás dátuma: 2015.03.03.

Felülvizsgálva: 2015.10.29.

1. SZAKASZ: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1 Termékazonosítók

A keverék/anyag neve:	AMMONIUM-BIKARBONÁT
Egyéb nevek, szinonímák:	ammonium hidrogen carbonate
Termékkód/egyedi azonosítók:	CAS-szám: 1066-33-7
Regisztrációs szám:	01-2119486970-26

1.2 Az anyag vagy keverék megfelelő azonosított felhasználása, illetve ellenjavalt felhasználása

Felhasználási terület:	Élelmiszeripari adalék (E503ii)
------------------------	---------------------------------

1.3 A biztonsági adatlap szállítójának adatai

Forgalmazó:	ANILIN Zrt. 1097 Budapest, Gubacsi út 10/a tel: +36-1-215-3058 fax: +36-1-215-2387 Biztonsági adatlap kiállításáért felelős személy: Jantai Tamásné tel: +36-30-643-9151 e-mail: jantaij@anilin.hu
-------------	--

Gyártó: .

1.4 Sürgősségi telefonszám

Sürgősségi telefonszám:	Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat címe: 1096, Budapest, Nagyvárad tér 2. tel: +36/80/20 11 99 (zöld szám), +36/1/476 64 64 (munkaidőben)
-------------------------	---

2. SZAKASZ: A veszély azonosítása

2.1 Az anyag vagy keverék osztályozása

Osztályozás az 1272/2008/EK szabályozása értelmében

Veszélyességi osztály/kategória:

Acute Tox. 4	Akut toxicitás 4 H302 - Lenyelve ártalmas.
---------------------	---

Osztályozás a 67/548/EGK vagy a 1999/45/EK irányelvek alapján

Egyéb információk:	Egyéb veszély nem ismert.
--------------------	---------------------------

2.2 Címkézési elemek

GHS piktogramok:

GHS07

Figyelmeztetés

Veszély/figyelem:	Figyelem
-------------------	----------

Figyelmeztető mondatok (H-mondatok):

H302	Lenyelve ártalmas.
-------------	--------------------

Óvintézkedésre vonatkozó mondatok:

P264	A használatot követően a kezet és az érintett testfelületet alaposan meg kell mosni.
-------------	--

P270	A termék használata közben tilos enni, inni vagy dohányozni.
P301 + P312	LENYELÉS ESETÉN: Rosszullét esetén forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ vagy orvoshoz.
P330	A száját ki kell öblíteni.
P411	A tárolási hőmérséklet legfeljebb 35 C fok lehet.
P501	A tartalom/edény elhelyezése hulladékként: A helyi hatósági előírásoknak megfelelően.

2.3 Egyéb veszélyek

Egyéb:	PBT/vPvB információ: Az 1907/2006 Reach rendelet XIII. melléklete szerint PBT/vPvB vizsgálat nem készült, mivel az anyag szerves.
--------	---

3. SZAKASZ: Összetétel/összetevőkre vonatkozó információk

3.1 Anyagok

Tartalom:	Ammonium bikarbonát
Összetevők:	
Ammonium bikarbonát	
Mennyiség:	min. 99,4%
CAS-szám:	1066-33-7
EINECS-szám:	213-911-5
Regisztrációs szám:	01-2119486970-26
H-mondat:	H302
Veszélyességi kategória:	Acute Tox. 4

További információk: A megadott veszélyességi utalások szövege a 16. fejezetben található.

4. SZAKASZ: Elsősegélynyújtási intézkedések

4.1 Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Belélegezve:	A sérültet friss levegőre kell vinni, kényelmes helyzetbe le kell fektetni, szoros ruhadarabjait meg kell lazítani, szükség esetén orvost kell hívni.
Bőrre kerülve:	A szennyezett bőrfelületet bő vízzel és szappannal le kell mosni.
Lenyelve:	Az anyag véletlenszerű lenyelése esetén a sérültet ne hánytassuk, ha eszméleténél van alaposan öblítsük ki a száját, itassunk vele sok vizet és forduljunk orvoshoz.
Szembe jutva:	A szemet bő vízzel (a szemhéjak széthúzása mellett) legalább 15 percig öblíteni, szükség esetén orvoshoz fordulni.
Egyéb információk:	Általános tanács: Rosszullét esetén forduljon a Toxikológiai Központhoz/orvoshoz. Mutassa meg a biztonsági adatlapot. Eszméletlen személynek soha ne adjon semmit szájon át.

4.2 A legfontosabb - akut és késleltetett - tünetek és hatások

Acut hatások: Irritálja a nyálkahártyát, a szemet; orrfolyás, hányinger, hányás léphet fel. Nagy mennyiség lenyelése esetén vérnyomásesés, ájulás, CNS károsodás, görcs, narkotikus hatás léphetnek fel.

Késleltetett hatások: Bőrrel való ismételt érintkezés dermatitist okozhat. (vörösödés, repedezett bőr)

4.3 A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése

Tüneti kezelés. Lenyelés esetén az abszorpció megakadályozására tegye meg a szükséges

intézkedéseket.

5. SZAKASZ: Tűzvédelmi intézkedések

5.1 Oltóanyag

A megfelelő oltóanyag:	A környezeti tűztől függő.
Biztonsági okokból alkalmatlan oltóanyag:	Nem ismert.

5.2 Az anyagból vagy keverékből származó különleges veszélyek

Veszélyes bomlástermékek:	Ammónia, széndioxid.
Egyéb információk:	Vízpermetet használhat a zárt konténerek hűtésére. A szennyezett oltóvizet külön gyűjtse és ne engedje bele a csatornába.

5.3 Tűzoltóknak szóló javaslat

Tűz esetén viseljen független légellátású légzőkészüléket és védőöltözetet.

6. SZAKASZ: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1 Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

TANÁCSOK A MENTÉSBEN NEM RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYZET SZÁMÁRA
Viseljen védőfelszerelést. Az illetéktelen személyeket tartsa távol. Biztosítson megfelelő szellőztetést.

TANÁCSOK A MENTÉSBEN RÉSZT VEVŐK SZÁMÁRA
Kesztyű, porvédő maszk, védőszemüveg. Ammónia elleni szűrőmaszk.

6.2 Környezetvédelmi óvintézkedések

Tilos a terméket illetve maradványait talajba, élővízbe és közcsatornába juttatni. Ha mégis belekerül, a hatóságot azonnal értesíteni kell.

6.3 A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai

A kiszóródott anyagot mechanikusan szedje fel. A maradékot helyezze alkalmas, fedett, megfelelően címkézett tartályba.

6.4 Hivatkozás más szakaszokra

Használja a 8. fejezetben javasolt személyvédelmi berendezéseket. Az anyagot a 13. fejezetben jelölt szabályok (Ártalmatlanítási Szempontok) szerint kell ártalmatlanítani.

7. SZAKASZ: Kezelés és tárolás

7.1 A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

Kezelés:	Ha a terméket rendeltetésszerűen használják, nincs szükség speciális óvintézkedésre. Kerülje a porképződést. Biztosítson megfelelő szellőztetést. HIGÉNIAI KÖVETELMÉNYEK Amikor ezt a terméket kezeli, sose egyen, igyon vagy dohányozzon. A szünetek előtt és a munka végétével kezet kell mosni.
----------	---

7.2 A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

Tárolás:	Nitrátoktól, nitritektől, lúgoktól, erős savaktól tartsa távol. Szorosan lezárva, hűvös, száraz, jól szellőztethető helyen, eredeti edényben tárolja. A raklapokat ne tárolja egymás tetején, mivel az így fellépő nyomás összenyomhatja az anyagot. Tárolás során ne lépje túl a 35 C fokot. Ha a terméket a fenti hőmérséklet felett tárolják, megváltozhatnak a tulajdonságai. Csomagolóanyag: polietilén, polipropilén. Tárolási osztály: 13/11
----------	--

7.3 Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Nincs információ.

8. SZAKASZ: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem**8.1 Ellenőrzési paraméterek**

Expozíciós határértékek: A 25/2000. (IX. 30.) EüM-SZCSM együttes rendelet nem tartalmaz az anyagra vonatkozó expozíciós határértéket. Munkaterületen az általános küszöbérték: EU: 10 mg/m³

DNEL adatok:

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Munkavállalók
Expozíciós útvonal: Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások: akut, helyi
Érték: 160,7 mg/m³

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Munkavállalók
Expozíciós útvonal: Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások: akut, szisztematikus
Érték: 160,7 mg/m³

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Munkavállalók
Expozíciós útvonal: Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások: krónikus, helyi
Érték: 62,5 mg/m³

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Munkavállalók
Expozíciós útvonal: Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások: krónikus, szisztematikus
Érték: 62,5 mg/m³

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Munkavállalók
Expozíciós útvonal: Bőr
Lehetséges egészségügyi hatások: krónikus, szisztematikus
Érték: 57 mg/kg testsúly/nap

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Lakosság
Expozíciós útvonal: Lenyelve
Lehetséges egészségügyi hatások: akut, szisztematikus
Érték: 34,05 mg testsúly/nap

ammonium bikarbonát

Felhasználás: Lakosság

Expozíciós útvonal:	Lenyelve
Lehetséges egészségügyi hatások:	krónikus, szisztematikus
Érték:	17,1 mg testsúly/nap

ammonium bikarbonát

Felhasználás:	Lakosság
Expozíciós útvonal:	Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások:	akut, helyi
Érték:	143,91 mg/m ³

ammonium bikarbonát

Felhasználás:	Lakosság
Expozíciós útvonal:	Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások:	akut, szisztematikus
Érték:	143,91 mg/m ³

ammonium bikarbonát

Felhasználás:	Lakosság
Expozíciós útvonal:	Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások:	krónikus, helyi
Érték:	13,33 mg/m ³

ammonium bikarbonát

Felhasználás:	Lakosság
Expozíciós útvonal:	Belégzés
Lehetséges egészségügyi hatások:	krónikus, szisztematikus
Érték:	13,33 mg/m ³

ammonium bikarbonát

Felhasználás:	Lakosság
Expozíciós útvonal:	Bőr
Lehetséges egészségügyi hatások:	krónikus, szisztematikus
Érték:	34,2 mg/kg testsúly/nap

PNEC adatok:

ammonium bikarbonát

Édesvíz:	0,37 mg/l
Tengervíz:	0,037 mg/l
Közbenső kiadás:	0,63 mg/l
STP:	1347 mg/l
Édesvízi üledék:	0,1332 mg/kg
Tengeri üledék:	0,01332 mg/kg
Talaj:	74,9 mg/kg

8.2 Az expozíció ellenőrzése

Foglalkozási expozíció ellenőrzése: Megfelelő szellőztetés mellett használja.

Szem-/arcvédelem:	Oldalvédővel ellátott védőszemüveg használata ajánlott. Az alkalmazandó európai szabvány az EN 166-ban található.
Testvédelem:	Védőruha, védőcsizma.
Kézvédelem:	Viseljen hosszúszerű vegyvédelmi kesztyűt. A megfelelő védőkesztyű kiválasztása nemcsak az anyagtól, de egyéb minőségi jellemzőktől is függ és a gyártótól függően különböző lehet. A pontos áteresztőképességet a gyártótól kérdezze meg és tartsa be. Javasolt anyag: pl. nitrilkesztyű - 0,4 mm rétegvastagság, kloroprén gumi - 0,5 mm rétegvastagság, butilgumi - 0,7 mm rétegvastagság (ajánlott: védőindex 6, megfelel > 480 perc áthatolási időnek) Az alkalmazandó európai szabvány az EN 374-ben található. Számos alkalmazási körülmény következtében (pl. hőmérsékleti viszonyok) figyelembe kell venni, hogy a vegyi védelemre szolgáló védőkesztyűk gyakorlati használhatósága lényegesen rövidebb idejű lehet, mint a kísérletileg meghatározott, áteresztőképesség alapján megállapított időtartam.
Légutak védelme:	Gőz/gáz képződés esetén: tejes maszk/félálcós maszk szerves anyagok szűrésére alkalmas gázszűrővel (EN 14387, B típus), vagy alkáliák (ammónia, aminok) elleni szűrők (EN 14387, K típus) Porképződés esetén: Félálcós maszk a finom porok ellen. Szerves, szerves, lúgos és mérgező anyagok elleni szűrővel. (EN 14387, ABEK - P3 szűrő.) Magasabb koncentráció, vagy hosszantartó expozíció esetén önálló légzőkészülék javasolt.

9. SZAKASZ: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1 Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	finom, kristályos
Szín:	fehér
Szag:	enyhén ammóniaszagú
Oldhatóság vízben:	220 g/l (20C fok)
Forráspont/forrási hőmérséklettartomány:	Nem határozható meg, mivel 35 C fok felett bomlik.
Dermedés-/Olvasáspont:	Nem határozható meg, mivel 35 C fok felett bomlik.
Gőznyomás:	78,6 hPa (25,6 C fok)
Relatív sűrűség:	1,54 g/cm ³ (15 C fok)
Viszkózitás:	nem alkalmazható
Lobbanáspont:	nem alkalmazható
Robbanásveszélyes tulajdonságok:	nem robbanásveszélyes
Robbanási határérték:	nem alkalmazható
Oxidáló tulajdonságok:	nem oxidáló
Bomlási hőmérséklet:	> 35 C fok
Párolgási sebesség:	nem alkalmazható
Megosztlási hányados: N-oktanol/víz:	- 2,4 (25 C fok)

9.2 Egyéb információk

Nincs információ.

10. SZAKASZ: Stabilitás és reakciókészség**10.1 Reakciókészség**

Reakciókészség: Az ajánlott tárolási és kezelési körülmények között stabil.

10.2 Kémiai stabilitás

Kémiai stabilitás: Az ajánlott tárolási és kezelési körülmények között stabil.

10.3 A veszélyes reakciók lehetősége

A veszélyes reakciók lehetősége: Nitátokkal, nitritekkel, erős alkáliákkal exoterm reakció.

10.4 Kerülendő körülmények:

Kerülendő körülmények: 35 C fok feletti hőmérséklet, tűz, gyújtóforrás, nem összeférhető anyagok.

10.5 Nem összeférhető anyagok

Nem összeférhető anyagok: Erős lúgok, erős savak, nitrátok, nitritek.

10.6 Veszélyes bomlástermékek

Veszélyes bomlástermékek: Ammónia, széndioxid.

11. SZAKASZ: Toxikológiai információk**11.1 A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ****Termék:**

Akut toxicitás, szájon át: LD50/orális/patkány: > 1576 mg/kg
Akut toxicitás, belélegzés: LC50/patkány: > 4,74 mg/l, 4,5 óra
Akut toxicitás, bőrön át: LD50/dermal/patkány: > 2000 mg/kg
Bőrkorrózió/bőrirritáció: Nem irritatív
Súlyos szemkárosodás/szemirritáció: A vizsgált körülmények között nem irritatív (HEM-CAM test in vitro)
Légzőszervi vagy bőrszenzibilizáció: Nem szenzibilizáló
Csírasejt-mutagenitás: Negatív
Rákkeltő hatás: Nem rákkeltő
Reprodukciós toxicitás: Nem
Egyéb információk: Nincs további releváns információ.

12. SZAKASZ: Ökológiai információk**12.1 Toxicitás**

LC50 érték: Akut toxicitás:
Hal: 68,4 mg/l, 96 óra
Daphnia magna: kb. 324,9 mg/l, 48 óra

Krónikus toxicitás:
EC20: 1,34 - 7,2 mg/l hal, 72 nap
NOEC: 0,38 - 2,1 mg/l, hal, 72 nap

EC10: 4,81 - 27,2 mg/l Daphnia magna, 21 nap
EC50: 1921 mg/l, alga, 5 nap

Egyéb információk: 6 hetes ebihal:
NOEC: 82 mg/l ammonium sulphate (17,4 mg/l NH₄-N-ből számítva)
LOEC: 154 mg/l ammonium sulphate (37 mg/l NH₄-N-ből számítva)
9 hetes ebihal:
NOEC: 153 mg/l ammonium sulphate (32,4 mg/l NH₄--ből számítva)
LOEC: 247 mg/l ammonium sulphate (52,5 mg/l NH₄--ből számítva)

LC50 mind a 6 és mind a 9 hetes ebihalra kalkulálva:
> 995 mg/l ammonium sulphate (211,2 mg/l NH₄-N-ből számítva)

12.2 Perzisztencia és lebonthatóság

Perzisztencia és lebonthatóság: Vízben könnyen lebomlik biológiailag.

12.3 Bioakkumulációs képesség

Bioakkumulációs képesség: Kow: -2,4 (25 C fok)
BCF: nem áll rendelkezésre

12.4 A talajban való mobilitás

A talajban való mobilitás: Tudományosan nem igazolt tanulmányok.

12.5 A PBT- és vPvB értékelés eredményei

A PBT- és vPvB értékelés eredményei: Az 1907/2006 Reach rendelet XIII. melléklete szerint PBT/vPvB vizsgálat nem készült, mivel az anyag szervesetlen.

12.6 Egyéb káros hatások

Nincs információ.

13. SZAKASZ: Ártalmatlanítási szempontok**13.1 Hulladékkezelési módszerek**

A helyi hatósági előírásoknak megfelelően.
A szennyezés mértékétől függően a mezőgazdaságban műtrágyaként használható.
Szennyezett csomagolással kapcsolatos javaslat:
A szennyezett csomagolást ki kell üríteni amennyire csak lehetséges, majd a megfelelő tisztítás után újrahasznosításra továbbítható.

14. SZAKASZ: Szállításra vonatkozó információk**Szárazföldi szállítás (ADR/ADN/RID)**

14.1. UN-szám Nem alkalmazható.
14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés A SZÁLLÍTÁS SORÁN A TERMÉK NEM SZABÁLYOZOTT
14.3. Szállítási veszélyességi osztály(ok) Nem alkalmazható.
14.4. Csomagolási csoport Nem alkalmazható.

Légi szállítás (IATA)

14.1. UN-szám Nem alkalmazható.
14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés A SZÁLLÍTÁS SORÁN A TERMÉK NEM SZABÁLYOZOTT
14.3. Szállítási veszélyességi osztály(ok) Nem alkalmazható.
14.4. Csomagolási csoport Nem alkalmazható.

Tengeri szállítás (IMDG/IMO)

14.1. UN-szám Nem alkalmazható.
14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés A SZÁLLÍTÁS SORÁN A TERMÉK NEM SZABÁLYOZOTT
14.3. Szállítási veszélyességi osztály(ok) Nem alkalmazható.
14.4. Csomagolási csoport Nem alkalmazható.

15. SZAKASZ: Szabályozással kapcsolatos információk**15.1 Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok****Besorolás és címkézés:**

Szabályozó irányelvek: A Veszélyes anyagokra és a Veszélyes keverékekre

vonatkozó 1907/2006/EK (2006.12.18.), valamint az 1272/2008/EK rendelet (2008.12.31.)

Érvényes magyar törvények és rendeletek:

Veszélyes anyagok, készítmények: 2000. évi XXV. törvény A kémiai biztonságról.
1907/2006/EK rendelet (2006.12.18.)
1272/2008/EK rendelet (2008.12.16.)

Veszélyes hulladék: 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet.
16/2001. (VII.18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről.
10/2002. (III.26.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet módosításáról.
192/2003. (XI.26.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet módosításáról.

Munkavédelem: 1993. évi XCIII. törvény.
3/2002. (II.8.) SZCSM-EÜM rendelet.

Tűzvédelem: 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

15.2 Kémiai biztonsági értékelés

Kémiai biztonsági értékelés: Erre az anyagra kémiai biztonsági értékelés készült.

16. SZAKASZ: Egyéb információk

A 3. pontban található veszélyességi kategóriák, H-mondatok:

H-mondatok:

H302

Lenyelve ártalmatlan.

Veszélyességi osztály/kategória:

Acute Tox. 4

Akut toxicitás 4

Felülvizsgált fejezetek:

2, 3.

Egyéb információk:

Adatforrások:

A gyártó biztonsági adatlapja

Rövidítések és betűszavak:

CAS-szám, név: A Chemical Abstracts Service jegyzékében szereplő szám, név

CLP: Az osztályozásról, címkézéssel és csomagolásról szóló rendelet

DNEL: Származtatott hatásmentes szint

EINECS: A piacra került létező anyagok európai listája

LC50: 50% halálozási rátához tartozó koncentráció

LD50: Közepes halálos dózis

PBT: Perzisztens, bioakkumulatív és mérgező

PNEC: Becsült hatásmentes koncentráció

vPvB: Nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív

Készült:

A gyártó 2013.02.21.-én kelt. biztonsági adatlapja alapján. Jelen biztonsági adatlapnak a célja a termék leírása biztonságtechnikai szempontból. A terméket a termékleírással összhangban kell alkalmazni. A terméket kezelő személyzetet tájékoztatni kell az ajánlott biztonsági óvintézkedésekről, s ezeknek a személyeknek hozzá kell férniük ehhez az információhoz. Minden más, a fentiekben megadott felhasználástól eltérő felhasználás esetén a felhasználónak kell felállítania a megfelelő kezelési gyakorlatot és képzési programokat, melyek biztosítják a biztonságos munkát.